

ใบความรู้ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่าน

๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่าน

ทักษะการสื่อสารของมนุษย์ ประกอบไปด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การฟังและการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ในการสื่อสารเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม การฟังเป็นทักษะซึ่งอาจมีข้อจำกัดเรื่องเวลา สถานที่และความคงทนของสาร ส่วนการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญในการแสวงหาความรู้ ทั้งนี้ตัวสื่อที่ใช้สำหรับการอ่านมีความคงทนมากกว่า ไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่

ดังนั้นจึงถือได้ว่า ทักษะกาอ่านมีความจำเป็นและมีความสำคัญสำหรับผู้ที่ต้องการแสวงหาความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียน นักศึกษา เพราะความสำเร็จทางการศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถและพื้นฐานทางการอ่านที่ดี

๑.๑ ความหมายและความสำคัญ

การอ่าน คือกระบวนการรับรู้และเข้าใจสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร จากนั้นจึงแปลสัญลักษณ์อักษรเหล่านั้นเป็นความรู้ โดยอาศัยทักษะการอ่าน กระบวนการคิด ประสบการณ์และความรู้ของผู้อ่านรวมถึงเมื่ออ่านจบแล้ว ผู้อ่านสามารถแสดงความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องที่อ่าน ทั้งในลักษณะเห็นด้วยคล้อยตามหรือโต้แย้ง ในการอ่านแต่ละครั้งไม่เพียงแต่ผู้อ่านจะได้รับสาระหรือเรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอเท่านั้น แต่ผู้อ่านยังสามารถรับรู้ทัศนคติ เจตนา อารมณ์และความรู้สึกที่ผู้เขียนถ่ายทอดมาในสาร ซึ่งสิ่งที่ได้รับจากการอ่านในแต่ละครั้งจึงมีทั้งส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ คือ ข้อเท็จจริง และส่วนที่เป็นอารมณ์ความรู้สึก หรือทัศนคติของผู้เขียน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนทักษะและประสบการณ์ในการตีความตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องฝึกทักษะการอ่านเพื่อให้เข้าใจได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน

๑.๒ ระดับของการอ่าน

ระดับของการอ่านแบ่งเป็น ๒ ระดับคือ อ่านได้และอ่านเป็น การรับรู้จากการอ่านโดยทั่วไปเริ่มจากระดับที่เรียกว่า อ่านได้ คือสามารถแปลความหมาย รับรู้สารผ่านตัวอักษร ส่วนในระดับอ่านเป็น ผู้อ่านจะสามารถจับใจความสำคัญ แนวคิดของเรื่อง รวมถึงความหมายแฝง หรือความหมายที่ได้จากการตีความสามารถประเมินค่าของสารที่อ่านได้ ซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านแต่ละคน

๑.๓ จุดประสงค์ของการอ่าน

การอ่านหนังสือ มีจุดประสงค์สำคัญ ดังนี้

๑) **อ่านเพื่อการเขียน** คือการอ่านเพื่อนำความรู้มาใช้ในการเขียน เช่น เรียงความ บทความ สารคดี ฯลฯ ซึ่งผู้อ่านควรวิเคราะห์ความถูกต้องของข้อมูล คัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสมนำไปใช้เขียนหรืออ้างอิง เช่น การอ่านหนังสือ เรื่อง วัฏจักรชีวิตของกบ เพื่อนำข้อมูลมาเขียนรายงาน วิชาวิทยาศาสตร์

๒) **อ่านเพื่อหาคำตอบ** คือ การอ่านเพื่อต้องการหาคำตอบสำหรับประเด็นคำถามหนึ่ง ๆ จากแหล่งค้นคว้าและเอกสารประเภทต่าง ๆ เพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเอง เช่น การอ่านหนังสือวิชาฟิสิกส์เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับสาเหตุการเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติ

๓) **อ่านเพื่อปฏิบัติตาม** คือการอ่านเพื่อทำตามคำแนะนำในข้อความหรือหนังสือที่อ่าน เช่น การอ่านฉลากยา เพื่อดูคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ยา หรือการอ่านตำราอาหาร ที่มีการอธิบายขั้นตอน วิธีการทำ รวมถึงเครื่องปรุงส่วนผสมโดยละเอียด ซึ่งการอ่านด้วยวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจ รายละเอียดทุกขั้นตอนเพื่อสามารถปฏิบัติตามได้

๔) **อ่านเพื่อหาความรู้หรือสะสมความรู้** คือการอ่านเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ โดยทำได้ทั้งผู้อ่านที่เป็น นักเรียน นักศึกษา หรือบุคคลทั่วไป

๕) **อ่านเพื่อความบันเทิง** คือการอ่านตามความพอใจของผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านจะได้รับความเพลิดเพลิน นอกจากนี้ยังสามารถช่วยยกระดับจิตใจ ช่วยให้เกิดความสุข ผ่อนคลาย คลายความทุกข์ใจ และบางครั้งผู้อ่านอาจได้ข้อคิดหรือแนวทางในการใช้ชีวิต เช่น การอ่านนวนิยาย นิตยสาร วารสาร เป็นต้น

๖) **อ่านเพื่อรู้ข่าวสาร** คือการอ่านเพื่อศึกษา รับรู้ความเป็นไปของโลก และพัฒนาความรู้ของตนเอง เช่น การอ่านข่าว นิตยสาร วารสาร เป็นต้น

๗) **อ่านเพื่อแก้ปัญหา** คือการอ่านเพื่อหาคำตอบ หรือแนวทางการแก้ปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น กรอ่านพจนานุกรม เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับคำศัพท์ ความหมาย การสะกดการันต์ที่ถูกต้อง หรือการอ่านหนังสือแนะนำการเดินทาง แผนที่ เป็นต้น

๑.๔ ประเภทของการอ่าน

โดยทั่วไปการอ่านแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ ดังนี้

๑) **การอ่านออกเสียง** คือการอ่านหนังสือโดยที่ผู้อ่านเปล่งเสียงออกมาดังๆ ในขณะที่อ่าน โดยมีจุดมุ่งหมายต่าง ๆ เช่น เพื่อสร้างความบันเทิง เพื่อถ่ายทอดข่าวสาร เพื่อประกาศ เพื่อรายงานหรือเพื่อแถลงนโยบาย ดังนั้นการอ่านออกเสียง จึงเป็นการแปลรูปสัญลักษณ์หรืออักษรออกเป็นเสียง จากนั้นจึงแปลสัญญาณเสียงเป็นความหมาย ซึ่งผู้อ่านต้องระมัดระวังการออกเสียงทั้งเสียง "ร" "ล" คำควบกล้ำ การสะกด จังหวะ ลีลา และการเว้นวรรคตอนให้ถูกต้องเพราะเหมาะสม

๒) **การอ่านในใจ** คือการทำความเข้าใจสัญลักษณ์ที่บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรรวมถึงรูปภาพและเครื่องหมายต่าง ๆ ออกเป็นความหมายโดยใช้สายตาทอดไปตามตัวอักษรหรือสัญลักษณ์แล้วจึงใช้กระบวนการคิด แปลความหมาย ตีความ เพื่อรับสารของเรื่องนั้น ๆ

๑.๕ มารยาทการอ่านออกเสียง

ผู้อ่านที่ดีต้องมีมารยาทหรือข้อควรประพฤติปฏิบัติในการอ่านออกเสียงดังนี้

๑) การใช้น้ำเสียงให้สอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน ไม่ควรดัดเสียงจนเกินงามสร้างความรำคาญแก่ผู้ฟัง

๒) มีบุคลิกภาพที่ดี คือ การจัดระเบียบท่ายืน หรือนั่งให้เหมาะสม ไม่หลุกหลิก ไม่ยกกรางขึ้นมาอ่าน หรือก้มหน้าอ่านจนไม่สนใจผู้ฟัง

๓) ควรสังเกตปฏิกิริยาของผู้ฟัง สังเกตว่าผู้ฟังให้ความสนใจมากน้อยเพียงใด แล้วจึงปรับเปลี่ยน-ลดความเร็วในการอ่าน ลีลาน้ำเสียง เพื่อดึงให้ผู้ฟังกลับมามีส่วนร่วมกับการอ่าน

๔) ไม่ควรแสดงอารมณ์โมโห หงุดหงิด ฉุนเฉียว หรือใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพ ว่ากล่าวตักเตือนผู้ฟัง เมื่อเห็นว่าผู้ฟังไม่สนใจ หรือพูดคุยเสียงดัง ควรระงับอารมณ์และอาจถามผู้ฟังเพื่อปรับปรุงต่อไป

